

MEĐUNARODNI KRIVIČNI TRIBUNAL ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU

IZJAVA SVEDOKA - RADETIĆ DRAGAN

1. Zovem se Radetić Dragan, rođen 12.07.1957. godine u Beogradu, od oca Mile i majke Danice, po zanimanju sam advokat, osnovnu i srednju školu gimnaziju završio sam u Prijedoru, a pravni fakultet 1982 godine u Sarajevu. Vojni rok u JNA, služio sam 1983 godine u Šibeniku. Moje prvo zaposlenje bilo je u opštini Prijedor 1984 godine, gdje sam radio oko 6 mjeseci, nakon toga počinjem raditi u Osnovnom sudu i Tužilaštvu Prijedor do 1990 godine. Od 1990 godine, počinjem raditi kao advokat. Mobilisan sam 1991 godine kao pripadnik Vojne policije, kasnije prelazim u Vojni sud i tužilaštvo u Banja Luku, od 1993 do kraja rata nalazio sam se na radnoj obavezi. Nastanjen sam u Prijedoru u ulici Vidovdanska br. 5, oženjen, otac jednog djeteta. Tokom postupka pred Haškim tribunalom u predmetu Duška Sikirice, bio sam jedan od članova tima odbrane.

Opština Prijedor

2. Negdje oko, 25. aprila 1992 godine, bio sam angažovan u tadašnje oružane snage JNA, na opštini Prijedor. Sjećam se da je mirna situacija na opštini Prijedor bila sve do napada muslimanskih ekstremista, u S. Hambarinama, na vozilo u kojem su se nalazila četiri vojnika 43mtbr, koji su putovali svojim kućama na odsustvo. Ovaj napad se dogodio 22.05.1992 godine na punktu u reonu s.Hambarine. Koliko mi je poznato predmetni punkt na putu za Ljubiju, organizovali su ljudi iz vrha tadašnje SDA Prijedor.
3. Ističem, u jednom periodu na opštini Prijedor vladalo je haotično stanje. Došlo je do prekida svih telefonskih veza u RS, nestanka struje vode putne komunikacije su bile zatvorene koridor prema Srbiji je bio zatvoren. Počelo je nestajati lijekova i hrane. U tom haosu na području opštine Prijedor mogle su se primijetiti grupe i pojedinci koji

su nastojali taj haos i paniku civilnog stanovništva, produbljiti, a sve radi lične koristi. Tako imamo slučajeve i ubistava civila palenje kuća i pljačke imovine ne samo muslimana i Hrvata nego i srba. Sve to trajalo je izvesno vrijeme, dok nije vlast to stavila pod kontrolu.

4. Svjedok sam takođe da su ratni zločini koji se pripisuju srpskom narodu u opštini Prijedor preuveličani. Nesporna je činjenica da su izvršeni ratni zločini daleko preuveličani, a da je to efikasno sprovodila propagandna mašinerija SDA BiH, kao što sam već naveo za cijelu BiH ista je situacija i za opštinu Prijedor gdje su izvršeni ratni zločini daleko preuveličani, navest ću primjer slučajnog prisustva u ugostiteljskom objektu „VI. Hasanagić Armina“ u Prijedoru, u kojem je u tom momentu boravio gospodin Murselović Muharem poslanik u NSRS i koji je u društvu sa kojim je sjedio glasno objašnjavao kako je u Prijedoru za vrijeme rata ubijeno preko 13.000 lica muslimanske nacionaknosti.
5. Ovaj događaj se otprilike desio u jesen 1999 godine. Same ove činjenice ukazuju, da se broj nastradalih civila u ratu na opštini Prijedor nije nikad tačno utvrdio i da se kontinuirano preuveličava.
6. Odgovorno tvrdim da nikada niti sam čuo niti sam to na terenu doživi da je neko od srpskog rukovodstva, političkog vojnog i policijskog planirao etničko čišćenje ne-srpskog stanovništva. Nakon izbijanja sukoba došlo je do narušavanja sistema bezbednosti, izazivanja haosa što je za posledicu imalo ugrožavanja života civila. Došlo je do drastičnog nestanka lijekova, hrane, struje vode. Iz tih razloga masa civila ne samo muslimanskog i hrvatskog nego i Srba, željelo je napustiti područje opštine Prijedor, iz prostog razloga što nisu postojali najosnovniji životni uslovi, pa je i moja porodica tj. žena i sin napustila Prijedor i otišli u R.Srbiju.
7. Svjedok sam događanja u Prijedor nakon uspostavljanja sistema veza vlasti su pokušale u najkraćem uspostaviti sistem bezbednosti i

zaštite svih građana, prema prekršiocima JRM, počiniocima KD, civilne vlasti, policija i vojska poduzimali su mjere iz svoje ovlasti.

8. Ja sam u to vrijeme, raspoređen na dužnost u ČVP 43.mtbr, i znam da su hapšeni i uz KP evidentirana sva lica za koja je VP saznala da su izvršili neko od KD. Ovdje moram istaći da je osnovni problem u radu VP bila činjenica da sve do septembra ili oktobra, 1992 godine nije bio formiran Vojni sud, tako da se evidentirani izvršioци KD nisu imali gdje procesuirati. Nebrojeno je slučajeva, za vrijeme dok sam bio u VP, da je VP, po dojavama o izvršenju KD, izlazila na teren utvrđivala činjenice i fiksirala dokaze, te hapsila osumnjičene. Nakon sačinjavanja KP i donošenja rešenja o zadržavanju, ova lica su morala biti puštena obzirom da je po tadašnjem ZKP-u, policijski organ mogao da odredi zadržavanje od 72 časa, nakon čega je postojala obaveza suda-istražnog Sudije, da osumnjičenom odredi pritvor, (ako smatra da postoje pritvorski razlozi).

9. Kako nije bilo Vojnog Suda i kako nije postojao ni Vojni istražni Sudija, nije bilo načina da se ova lica dalje zadrže. Naglašavam da sve ovo što sam sada izjavio odnosi se na izvršioce KD koji su u vrijeme izvršenja bili pripadnici legalnih Vojnih formacija, dakle napred iznijte konstatacije ne odnose na bilo koje paravojne formacije obzirom da su oni sa stanovništva vojnih organa bili civili.

10. U Prijedoru je niz primjera gdje su obični građani, političari, vojnici policija bili humani i pomagali nesrpskom stanovništvu. Nebrojeno je slučajeva gdje su lica srpske nacionalnosti, bilo vojnici ili civili-građani pomagali licima ne-srpske nacionalnosti za vrijeme oružanih sukoba u Prijedoru. Nabranje ovih činjenica bi moglo trajati mjesecima samo primera radi ističem da je moja supruga Biljana kao vlasnik pogonu za preradu mlijeka Prijedoru, imala zaposleno ukupno četvoro lica muslimanske nacionalnosti, a samo jedno lice srpske nacionalnosti, dakle za ogromnu većinu građana srpske nacionalnosti odnosi sa sugrađanima muslimanske vjeroispovjesti bili su gotovo normalni.

Građani hrvatske i muslimanske nacionalnosti su imali poverenje u vojnu policiju i u slučaju agresivnog ponašanja i pretnji neformalnih grupa su zahtevali intervenciju vojne policije i uvek su je dobili. Npr. sećam se predmeta Amira Karadžića, Muslimana, iz Prijedora i porodice Mehmedalije Kapetanovića, takođe Muslimana, koji su telefonom se obratili vojnoj policiji u vreme kada sam tamo radio obavestavajući nas da im nepoznata lica prete. Vojna policija je intervenisala a u predmetu Kapetanovića je uspela i da identifikuje lica koja su pretila i policijski ih procsuira. Žena Mehmedalije Kapetanovića je nazvala telefonom vojnu policiju u maju ili junu 1992. godine i rekla da je nepoznata lica zovu telefonom i zahtevaju da napusti stan do 18 časova istog dana. Ja sam poslao patrolu vojne policije u 17 h koji su sa ovom ženom bili u stanu sve dok razbojnici nisu provalili u stan, nakon čega ih je vojna policija uhapsila.

11. Objašnjena mi je presuđena činjenica, 1041 "Po preuzimanju Prijedora, tenzije su se razvile izmedju novih srpskih vlasti u Kozarcu, gde je bilo velika koncentracija muslimanskog stanovništva iz prijedorske opštine : otprilike 27.000 ne-Srba živelo je u Kozarcu i okolini a od 4.000 stanovnika Kozarca 90% su bili Muslimani.Kao rezultat tenzija etnički mešani kontrolni punktovi su dopunjavani, ali kasnije zamenjeni srpskim kontrolnim punktovima, koji su postavljeni na raznim mestima širom oblasti Kozarca, kao i neoficijelna stražarska mesta postavljena od strane stanovnika Muslimana."

Mogu da izjavim sledeće: U vezi sa postavljenim punktovima u naselju Kozarac, lično mi je poznato da su muslimanski ekstremisti formirali iste na magistralnom putu Banja Luka-Prijedor. Punkt je formiran postavljanjem više teški teretnih vozila na magistralni put, u reonu Kozaruše, sa ciljem blokiranja komunikacije, a samim tim su onemogućavali ulazak u Kozarac i prolaz za Banja Luku, pa samim tim i dotur hrane i vode na vojne objekte-vojnim jedinicama u reonu Kozare.

12. Objašnjena mi je presuđena činjenica 1042, "22. maja 1992. telefonske linije su isključene a otpočela je blokada Kozarca, što je kretanje ka i iz Kozarca učinilo jako teškim."

Mogu da izjavim sledeće: Ja neznam kada su prekinute komunikacije, telefonske veze sa Kozarcem, ali zbog intenziteta sukoba normalno je da je do toga došlo.

13. Objašnjena mi je presuđena činjenica, 1043 "Ultimatum je poslat TO u Kozarcu, sa zahtevom da TO Kozarca i policija priznaju svoju lojalnost i priznaju subordinaciju novim vlastima u srpskoj opštini Prijedor, kao i da predaju oružje."

Mogu da izjavim sledeće: Meni je kao pravniku poznato da je Kozarac MZ opštine Prijedor, kako 1992 godine tako i danas bez ikakvih izvršnih organa vlasti, jer ih po zakonu ne mogu ni imati. Dakle nije mogla postojati TO Kozarca i policija Kozarca, jer su takve institucije po zakonu formirane na nivou opštine. Ja ne smatram da se radi o nikakvom ultimatumu u situaciji kada neposredni viši vojni i policijski starješina izda zakonitu naredbu potčinjenom organu.

14. Objašnjena mi je presuđena činjenica, 1044 "24. maja 1992. predominantno mu slimanski grad Kozarac napadnut je od strane snaga Bosanskih Srba, artiljerijskom vatrom koja je trajala do 26. Maja i prosirila se u okolna muslimanska sela.."

Mogu da izjavim sledeće: Ja ne znam, prvi put čujem da u BiH postoji grad po imenu Kozarac, predpostavljam da se radi o MZ Kozarac kaoja je u sklopu opštine a sada grada Prijedor. U vezi sa napadom sjećam se da legalni organi vlasti Prijedor, mislim na policijske formacije fizički nisu bile u mogućnosti da deblokiraju magistralnu saobraćajnicu Banja Luka-Prijedor, a koliko se sjećam tada je Komanda 1KK naredila 43.mtbr, da uspostavi ovu komunikaciju, a tom prilikom dolazi u sukob sa muslimanskim ekstremistima iz MZ Kozarac. Koliko se sjećam u to vrijeme dolazi do protiv ustavnog formiranja TO Armije BiH i policijske

stanice na teritoriji MZ Kozarac, koje su sa aspekta legalnih organa vlasti opštine Prijedor bili potpuno neprihvatljivi.

15. Objašnjena mi je presuđena činjenica,1053 "Kada su otpočele borbe, grupa od otprilike 100 bosanskih Muslimana i Hrvata iz oblasti Kevljana pokušala je pešice da pobegne preko planine Kozara. Posle noći provedene u šumi, grupa je uhapšena od strane bosanskih Srba koji su nosili različite vrste uniformi. Jedan čovek je ubijen posto mu je pronađen hrvatski pasoš."

Mogu da izjavim sledeće:Nakon oružanih sukoba u Kozarcu u građanstvu, opštine Prijedor, duži vrenenski period vladalo je upozorenje na ugroženost bezbednosti i nesigurnosti prolaska u reonu naselja Kozarca, Kozaruša i ostalih zaselaka MZ Kozarac.Uzrok ove nesigurnosti za građane Prijedora ležao je u činjenici da se veći broj naoružanih grupa muslimanskih ekstremista kreće i skriva u ovim naseljema a na obroncima planine Kozara. Znam za nekoliko zločina koje su ove oružane grupe izvršile konkretno znam za ubistvo oca našeg oficira Inđić Zorana iz sela Božića, kao i za ubistvo jednog civila na traktoru u selu Lamovita.

16. Objašnjena mi je sledeća činjenica,1060 "Incident sa pucnjavom na muslimanskom kontrolnom punktu lociranom u Hambarinama 22. Maja 1992, predstavljao je povod za napad srpskih snaga u toj graničnoj oblasti. Posle incidenta, Krizni štab Prijedora izdao je ultimatum na Radio Prijedoru stanovnicima Hambarina i okolnih sela da vlastima u Prijedoru predaju ljude koji su zaposjeli kontrolne punktove, kao i naoružanje. Ultimatum je upozoravao na posledice neizvršavanja ovoga do podneva, koje bi rezultirale napadom na Hambarine. Vlasti u Hambarinama odlučile su da ne postupe po ovom ultimatumu, i po isteku istoga, izvršen je napad na Hambarine."

Mogu da izjavim sledeće:Lično sam čuo radio emisiju u kojoj su pozivani građani naselja Hambarine da predaju naoružanje i identifikuju

izvršioce ubistva vojnika na tom punktu, a kako to nisu učinili legalne vlasti-policija i vojska je to morala sama učiniti.

17. Objašnjena mi je presuđena činjenica, 1061 "23 maja 1992. u podne neselektivno granatiranje Hambarina je počelo. Tenkovi su pucali u selo i veliki broj vojnika bosanskih Srba je učestvovao u napadu. Tokom napada najmanje tri civila je ubijeno."

Mogu da izjavim sledeće: Znam da je došlo do oružanog sukoba u Hambarinama, znam da su u tom sukobu učestvovali legalne oružane formacije 43. mtbri civilne policije SJB Prijedor, sa muslimanskim ekstremistima u tom oružanom sukobu, nije mi poznat broj žrtava tog sukoba.

18. Objašnjena mi je presuđena činjenica, 1068 "Veliki broj ubistava bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata se dogodio u oblasti Brdo oko 20. jula 1992. kao rezultat akcija koje su vodile snage bosanskih Srba."

Mogu da izjavim sledeće: Poznato mi je da je u tom reonu bilo oružanih ekcesa, koje su izazivale odbjegle naoružane formacije, odbjegle u okolne šume, koliko je to puta bilo to neznam ali zna da su legalne oružane formacije reagovala na ove izazvane ekcese, koliko je bilo žrtava na strani vojske ili civila nije mi poznato.

19. Objašnjena mi je presuđena činjenica, 1086 "Briševo je selo koje pripada mesnoj zajednici Ljubija. Pre rata tamo su uglavnom živeli bosanski Hrvati."

Mogu da izjavim sledeće: Koliko je meni poznato u Ljubiji je živjelo dosta Hrvata koji su se odazvali na mobilizaciju VRS, i ostali do kraja rata u istoj.

20. Objašnjena mi je presuđena činjenica, 1243 "21. Avgusta 1992 autobusi su počeli da dolaze u logor Trnopolje a zatvorenici je

rečeno da se ukrcavaju u njih. Uglavnom su se muškarci ukrcavali u četiri autobusa. Komandant logora Slobodan Kuruzović je bio prisutan skoro sve vreme. Autobusi su odlazili prema Kozarcu gde su im se pridružila četiri autobusa koji su bili napunjeni u Tukovima i 8 kamiona. Autobusi su bili organizovani od strane srpskih vlasti da transportuju ljude iz Prijedora na teritoriju pod kontrolom Muslimana."

Mogu da izjavim sledeće: O ovim događajima sam saznao kasnije i koliko mi je poznato sva ta lica su procesuirana.

21. Objašnjena mi je presuđena činjenica, 1103 "Ne-Srpskoj populaciji nije dozvoljeno da se vrati u Kozarac posle napada od 24. maja 1992. osim izuzetima. Muškarci su odvedeni ili u logor Keraterm ili u Omarsku a žene i stariji u Trnopolje logor."

Mogu da izjavim sledeće: Zbog postojećeg haosa, postojanja paravojnih formacija i opšte nesigurnosti veliki broj građana muslimana samoinicijativno je dolazio u Trnopolje posebno u noćnim satima. Nisam nikada čuo da je postojala zabrana povratka odnosno da je postojala naredba o zabrani povratka ne-Srba u Prijedor.

22. Objašnjena mi je presuđena činjenica, 1108 "Krizni stab zabranio je oslobađanje zatvorenika iz logora i sprečavao ih da se vrate u Prijedor. "

Mogu da izjavim sledeće: Meni takvo naređenje nije bilo poznato.

23. Objašnjena mi je presuđena činjenica, 1109 "Bosanski Muslimani i Hrvati su bili zatvoreni u SUP-u Prijedor, uključujući i ženu i maloletnog dečaka."

Mogu da izjavim sledeće: Nije mi poznato da je SUP Prijedor imao kapacitete za zatvaranje lica poznato mi je da je SUP imao dve prostorije za izvršenje Mjere zadržavanja osumnjičenih lica.

24. Objašnjena mi je presuđena činjenica, 1104 " Osobe zarobljene ili pritvorene od strane srpskih snaga bilo tokom oružanog preuzimanja Kozarca, ili dok su bili opkoljeni radi transporta u jedan od logora u opštini Prijedor, kakva god da je bila njihova prethodna uloga u neprijateljstvima, oni pre toga nisu aktivno učestvovali u tim neprijateljstvima."

Mogu da izjavim sledeće: Bilo je osoba koje su zarobljene, a za koje se uspostavilo da nisu učestvovali u oružanim sukobima, ali su zarobljene i osobe koje jesu učestvovali u oružanim dejstvima, tako da se postavlja pitanje razgraničenja naoružanih i nenaoružanih civila-građana u borbenim dejstvima, pogotovo u građanskom ratu.

25. Objašnjena mi je presuđena činjenica, 1228 "Čuvari logora nosili su vojne uniforme, a ne policijske, i bili su iz Prijedora. "

Mogu da izjavim sledeće: U to vrijeme su se nosile razne uniforme, pa čak i civilna odjeća, po principu ko je šta imao, ja nisam znao sve čuvare da bih mogao reći odakle su bili.

26. Objašnjena mi je presuđena činjenica, 1230 "Po svojim karakteristikama, logor Trnopolje, ceo logor nije bio ograđen namerno, iako su delovi bili zatvoreni zidom koji je postojao od ranije. Pa ipak, iako je to bila samo linija na zemljištu, niko se nije usudjivao da je predje, zbog činjenice da je logor bio čuvan sa svih strana od strane vojske. Bila su i mitraljeska gnezda i naoružane tačke sa oružjem uperenim prema logoru."

Mogu da izjavim sledeće: Samo jednom sam bio u centru Trnopolje i tada nisam vidio oružje koje se spominje tj. mitraljeska gnezda.

27. Objašnjena mi je presuđena činjenica, 1264 "Kasarna JNA u Prijedoru je bila poznata pod nazivom Žarko Zgonjanin. Ovaj objekat je zamišljen kao prelazni pritvor."

Mogu da izjavim sledeće: U kasarni je postojala ČVP te je ista u skladu sa tada važećim ZKP, imala prostoriju za zadržavanja osumnjičenih lica, a ne zatvor.

Keraterm

28. Krajem maja 1992. nakon oružanih sukoba u Kozarcu i Hambarinama, potpukovnik Majstorović, šef bezbednosnog organa u 43. mtbr VRS, mi je naredio da se javim u Keraterm i da budem član jedne od komisija za sprovođenje istrage nad privedenim licima. Direktno mi je naredio da je moj zadatak da samo prisustvujem radu te jedne komisije i da pratim da li će se u iskazima pojedinih ispitivanih lica pojaviti obeležja krivičnih dela protiv oružanih snaga iz, koliko se sećam, tadašnje glave 17-19 KZ SFRJ. Naređeno mi je da u slučaju utvrđivanja takvih činjenica obavestim potpukovnika Majstorovića. U Keratermu sam službovao 15 dana. Osumnjičena lica su sama pisale izjave na osnovu glasno postavljenih pitanja članova komisije i izjave ostavljala u prostoriji gde su vršena ispitivanja. Za vreme 15 dana mog rada, u okviru moje komisije nisu utvrđene takve činjenice vezane za krivična dela protiv oružanih snaga.
29. Ispitivači, među kojima sam i ja bio, smo ulazili na poseban ulaz sa kojeg se nisu videle prostorije u kojima su lica zadržavana. Keraterm je obezbeđivala civilna policija koja je zadržana lica dovodila u kancelarije gde smo mi vršili ispitivanja. Nemam saznanja po ko kojim kriterijumima su lica dovođena na ispitivanje, jer je to bilo u delokrugu rada civilne policije.
30. Koliko se sećam tokom mog boravka su postojale tri komisije. Svaka komisija je imala po tri člana, predstavnike civilne javne bezbednosti, državne bezbednosti i vojne bezbednosti. U mojoj komisiji predstavnik javne bezbednosti je bio Gostimir Modić, a ne sećam se imena predstavnika državne bezbednosti jer je bio pripadnik rezervnog sastava državne bezbednosti i lično mi nije bio

poznat. Ispitivanja su počinjala, koliko se sećam, oko 10 ujutro i trajala do 16 časova. Pre i posle ispitivanja sam se vraćao u kasarnu ili kući u gradu ukoliko sam bio slobodan.

31. Za vreme mog boravka od 15 dana ispitano je oko 50 lica. Sva ispitana lica su bili odrasli muškarci. Nije bilo maloletnih, žena ili staraca. Koliko se sećam, svi su negirali bilo kakvu vezu sa oružanim sukobima ili pripremom oružanih sukoba. Znam da u vojsci nije postojalo odeljenje analitike i mi nismo preuzimali te izjave, tako da ne znam da li su te izjave uopšte analizirane i ako jesu, da li je to činila civilna javna ili državna bezbednost.
32. Na ispitivanje su lica dolazila pojedinačno a ne u grupama. Tretman ispitivanih lica je bio korektan. Ne sećam se da je bilo slučajeva bilo verbalne bilo fizičke torture, a da je takvih slučajeva bilo verovatno bih ih zapamtio. Znam da je bilo slučajeva u kojima je npr. ispitivano lice davalo odgovore da nema nikakve veze sa sukobima niti da o tome išta zna a da bi istovremeno komisija imala saznanja da je rođeni brat tog ispitivanog lica bio komandant određene muslimanske jedinice u Kozarcu.
33. Na ovom poslu sam proveo samo 15 dana jer sam nakon toga prebačen u kriminalističko odeljenje vojne policije, gde sam se u najvećem broju slučajeva bavio imovinskim deliktima poput krađa iz muslimanskih stanova, otuđenjima putničkih vozila itd. U preko 90% slučajeva su osumnjičeni izvršioци krivičnih dela bili srpske nacionalnosti te sam u tom smislu izdavao naloge patrolama da se takva lica privedu i zadrže.
34. Ja sam pre rata bio 7 godina zamenik javnog tužioca u Prijedoru i nikada mi tokom rata niko nije rekao ili naredio da se krivična dela na štetu građana muslimanske nacionalnosti ne procesuiraju ili da se prikriju, već mi je rečeno da svoj posao obavljam profesionalno, što sam ja i činio. Problem je bio u haosu koji je nastupio izbijanjem oružanih sukoba. Srpske vlasti na ovim

prostorima nisu uspele da na vreme formiraju vojno pravosuđe, tako da je meni po ZKP-u bilo dozvoljeno zadržavanje lica do 72 sati, nakon čega sam ja zadržano lice ili morao pustiti ili izvršiti krivično delo zloupotrebe službenog položaja prema licima koje sam protivzakonito zadržao mimo zakonskog roka. Međutim, dešavalo se da su neka lica, izvršioци težih krivičnih dela, zadržavana i duže od zakonom predviđenog roka, pa čak i mesecima zbog toga što se nije radilo o mirnodopskim, normalnim uslovima, već o nepredviđenom, novonastalom haotičnom stanju građanskog rata. Mi nismo imali u rezervi zakone koji bi se primenjivali u slučaju građanskog rata već je bilo potrebno određeno vreme za formiranje i organizovanje vlasti u ratnim uslovima.

35. Objašnjena mi je presuđena činjenica, 1102 "Početkom 25. Maja 1992 bosanski Muslimani i Hrvati - civili bili su zarobljeni od strane policije i vojske bosanskih Srba u logoru Omarska, Keraterm i Trnopolje, opštinskom centru Miška Glava, fudbalskom stadionu Ljubija ili u SUP-u Prijedor i barakama, sve negde do septembra 1992."

Mogu da izjavim sledeće:Konkretno mogu da govorim samo o istražnom centru Keraterm, gdje sam radio kao istražitelj, tj, uzimao sam izjave od privednih lica po radnicima MUP-a, taj posao sam obavljao u prvih petnaest dana postojanja istražnog centra nakon čega sam raspoređen na drugu dužnost. Sjećam se da su postojale tri istražne komisije koje su se sastojale od jednog radnika DB, jednog radnika, JB i jednog pripadnika VRS, a po naredbi pukovnika Majstorovića, mi pripadnici VRS bili smo samo zaduženi da pratimo da li u pojedinim izjavama lica koja su ispitivana eventualno ima elemenata bića KD iz glave 17-19 tadašnjeg KZ SFRJ, kao što sam to ranije objasnio u svojoj izjavi. Ako bi se utvrdilo postojanje takvih elemenata imali smo obavezu da o tome sačinimo službenu zabeležku i istu dostavimo neposredno višoj komandi. Za vrijeme dok sam radio kao istražitelj u komisiji u kojoj sam bio član nije utvrđeno niti jedno postojanje ovog KD.

36. Objašnjena mi je presuđena činjenica 1196 "Logor Keraterm počeo je sa radom 25. maja 1992 i u njemu je bilo smešteno 1.500 zatvorenika, naguranih u jedan broj velikih soba i hodnika."

Mogu da izjavim sledeće: Po mojim saznanjima u Keratermu nije bio dovoljno broj zadržanih lica, niti je toliki broj mogao da stane u prostorije.

37. Objašnjena mi je presuđena činjenica 1197 "Okolo 4.000 pritvorenika bili su držani u logoru Keraterm. Uglavnom bosanski Muslimani i bosanski Hrvati - muškarci. Takođe je tu bilo nekoliko Albanaca i nekoliko bosanskih Srba, optuženih da nisu bili lojalni Srbi. Pritvorenici su konačno premešteni u Omarsku i Trnopolje."

Mogu da izjavim sledeće: Za Srbe i Albance nikada nisam čuo da su bili u Keratermu, a po mojim saznanjima broj lica muslimanske nacionalnosti je bio daleko manji od 4000.

38. Objašnjena mi je presuđena činjenica 1198 "Uslovi u Keratermu su bili jezivi. Zatvorenici su se gurali u svojim sobama, čak 570 u jednoj sobi i jedva su imali prostora da leže na betonskim podovima."

Mogu da izjavim sledeće: Nisam nikada čuo da je u jednoj sobi držano 570 lica, te smatram da je ova činjenica preuveličana.

39. Objašnjena mi je presuđena činjenica 1200 "U logoru Keraterm uslovi u higijena su bili nepodnošljivi. Postojala je nekolicina toaleta a zatvorenicima je dozvoljeno da koriste toalet samo jednom dnevno. Petorica muškaraca koristila bi toalet u isto vreme, uz pratnju čuvara. Pritvorenici nikada nisu mogli da se okupaju, iako su povremeno mogli da se zaperu malo hladnom vodom. Pritvorenici nisu dobili ni sapun ni pastu za zube i bilo im je dato nedovoljno hrane i vode. Pojavio se napad vaški."

Mogu da izjavim sledeće: U Keratermu kao i u celom gradu Prijedoru je bio veliki problem sa električnom energijom a restrikcije struje su bile stalne, tako da nisu radile ni pumpe za vodu ni za muslimansko ni za srpsko stanovništvo, pa ni za Keraterm. Ovo potvrđuje i dokument **1D16056** koji mi je pokazan a koji upravo govori o tome da je u Prijedoru i Keratermu postojao hroničan nedostatak električne energije, a samim tim i snabdevanje vode je bilo problematično.

40. Objašnjena mi je presuđena činjenica 1201 "Dizenterija je bila rađirena u Keratermu. Nije bilo medicinske nege za bolesne ili ranjene, koji su povrede stekli prebijanjem."

Mogu da izjavim sledeće: Nisam stekao saznanja da su postojali problemi ove vrste.

41. Objašnjena mi je presuđena činjenica 1203 "Da bi se nadoknadilo oskudno snabdevanje u logoru, zatvorenici je ponekad dozvoljavano da prime hranu donetu od strane njihovih porodica, iako ovi povremeni dodaci nisu bili dovoljni da ublaže njihovu glad i nauhranjenost."

Mogu da izjavim sledeće: Ne znam kako je bila organizovana ishrana zadržanih lica u Keratermu, ali znam da je kvalitet i kvantitet hrane u vojsci bio na vrlo niskom nivou. Jednostavno je bila velika nestašica hrane za sve.

42. Objašnjena mi je presuđena činjenica 1204 "Kao i u logoru Omarska, najveći broj zatvorenika u Keratermu bili su ispitivani sa namerom da identifikuju protivnike novog srpskog rešima."

Mogu da izjavim sledeće: Bio sam prisutan 15 dana prilikom ispitivanja privedenih lica i sva pitanja su bila vezana samo za oružane sukobe.

43. Objašnjena mi je presuđena činjenica 1205 "U logoru Keraterm pritvorenici su prebijani po dolasku."

Mogu da izjavim sledeće: Tokom mog boravka u Keratermu nikada nisam video ovu pojavu da se neko prebija prilikom dolaska, te smatram da ova činjenica nije tačna. Tokom ispitivanja nisam nikada primetio da su lica koja smo ispitivali imali tragove koji bi ukazivali na fizička zlostavljanja.

44. Objašnjena mi je presuđena činjenica 1206 "Isledjivanja su vodjena u Keratermu praćena prebijanjima."

Mogu da izjavim sledeće: Ovo apsolutno nije tačno, barem to nije bio slučaj tokom mog rada u Keratermu u jednoj od komisija, niti sam čuo da su se takve stvari dešavale u drugim komisijama.

45. Objašnjena mi je presuđena činjenica 1208 "Prebijanja su bila veoma ~esta u Keratermu, zatvorenici su bili pozivani da izadju, napadani metalnim {ipkama i palicama i primoravani da tuku jedni druge."

Mogu da izjavim sledeće: Ovakve stvari se nikada nisu desile u mom prisustvu.

46. Objašnjena mi je presuđena činjenica 1210 "Dva biv{a policajca Muslimana bili su prebijani lancima I metalnim {ipkama."

Mogu da izjavim sledeće: Po mojim saznanjima, pripadnici bezbedonosnih struktura, muslimanske nacionalnosti, uključujući i radnike policije, nisu spajani sa građanima koji su zadržavani u Keratermu. Verujem da su takva lica ispitivana odvojeno od drugih građana, ali ne znam ni ko ih je ispitivao ni gde su ispitivani.

47. Objašnjena mi je presuđena činjenica 1213 "Tokom juna i jula 1992 u logoru Keraterm jedan broj drugih stra`ara silovao je jednu

zatvorenicu na stolu u jednoj mr~noj sobi, sve dok nije izgubila svest. Slede}eg jutra zatekla je sebe da le}i u izmetu i krvi. Druge `ene u kampu su takodje bile silovane."

Mogu da izjavim sledeće: Za ove događaje prvi put sada čujem. O takvim slučajevima nije bilo reči tokom mog boravka u Keratermu.

48. Objašnjena mi je presuđena činjenica 1214 "Neki zatvorenici ispitivani su u vezi novca i odvodjeni svojim kućama i primoravani da tragaju za novcem koji bi morali dati ~uvaru ako ga pronadju."

Mogu da izjavim sledeće: Ne smem da garantujem, ali sam ubeđen da to nisu sigurno radili ljudi koji su bili u komisiji za ispitivanje zadržanih lica. Takođe nikada nisam čuo za ovakve slučajeve tokom mog boravka u Keratermu

49. Objašnjena mi je presuđena činjenica, 1217 "Posle mraka, pripadnici bosansko-srpske vojske ušli su u logor Keraterm. Puškomitraljez je bio stavljen na sto, izvan sobe 3. Oko 11 uveče su se mogli čuti pucnji iz lakih i teških oružja. Bilo je mnogo zvukova razbijenog metala, rasutog stakla i ljudskog plača."

Mogu da izjavim sledeće: Dosta kasnije sam čuo za predmetni događaj, ali u tu vrijeme sam bio sa mojim ocem u Beogradu, koji je u to vrijeme imao zakazanu operaciju očiju. Iz Beograda sam se vratio 4 ili 5 dana nakon ovog događaja. Tada sam u gradu čuo priču da je u Keratermu došlo do pokušaja bega zadržanih lica i da je tom prilikom došlo do pogibija.

50. Tokom rata i svog rada u policijskim i vojnim pravosudnim organima, imao sam velikih problema sa ljudima poput Duška Kneževića, Zorana Vokića, Zorana Žigića i sličnih profila ljudi koji su maltretirali i srpsko i muslimansko stanovništvo. U više navrata je pokušano procesuiranje ovakvih lica radi čega sam u avgustu 1992 godine sačekan i pretučen od strane grupe ovih lica u Prijedoru ispred

ugostiteljskog objekta "Kim" kojom prilikom sam uz udarce kontinuirano dobijao poruke "E sad ćeš videti koga si hapsio!". Tučen sam od strane desetak lica vatrenim oružjem, kundacima i cevima kao i drškama pištolja. U jednom momentu sam uspeo da pobegnem preko ulice u pravcu reke Sane a tamo je po mene autom došao Dragoslav Balaban iz Prijedora, koji je u gradu saznao da sam napadnut. Lica koja su me napala su bila drogirana, pijana i agresivna a od takvih lica je i vojna policija zazirala kada su ova lica bila u većim grupama.

POTVRDA SVEDOKA

Potvrđujem da su sve informacije u ovoj izjavi date po mom najboljem znanju i sjećanju. Izjavu sam dao dobrovoljno i svestan sam da se može upotrebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za bivšu Jugoslaviju kao i da mogu biti pozvan da javno svedočim pred istim sudom.

Datum

17.01.2014.g

Potpis

